

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an20 coroane.
Pe jumătate de an10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Adunarea generală a fondului diecezan preoțesc.

Ca în tot anul Sâmbătă înainte de Dumineca Tomii s'a ținut adunarea generală ordinară a fondului diecezan preoțesc sub prezidiul P. S. Sale părintelui Episcop diecezan Ioan I. Papp, în sala de gimnastică a școlii noastre diecezane civile de fete din loc.

Invitat P. S. Sa prin o comisie esmisă din sinul adunării, ocupă locul presidial și deschide adunarea prin următorul cuvânt, ascultat cu viuă atențiune din partea delegaților preoțimei.

Hristos a înviat!

Onorată adunare generală!

Iubiți frați și fii în Domnul!

Cu salutarea de „Hristos a înviat” se întimpină credincioșii bisericii noastre la toate convenirile lor în cursul timpului dela ziua prealuminată a învierii a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos până în ziua măritei sale înălțări la ceriu.

Cu aceste cuvinte de bucurie creștinească v'am întimpinat și eu la toate convenirile noastre private și publice din restimpul pomenit, și cu aceste cuvinte, de mângâiere și întărire în nădejdea binelui, vă întimpin și la această adunare generală a fondului nostru diecezan preoțesc.

Am înțeles dela început mărețul și salutarul scop urmărit prin înființarea acestui fond, și de pe atunci făcând parte din clerul eparhiei noastre arădane, am petrecut cu atențiune deosebită stăruința vrednică de pomenire a înaintașilor noștri și ai voștri, precum și stăruința voastră a celor de acum, ca prin Statute aprobate de superioritatea bisericească să vă vedeți înșivă și să vedeți și pe toți frații voștri, slujitori la sfântul altar al Domnului — asigurați de cutareva ajutor stabil pentru zilele neputințelor și deosebi de a ști asigurate soțiile și fiii voștri cu asemenea ajutor pentru cazul mutării voastre din această lume, dovedită de adevărată vale a plângerilor.

Dar tocmai, că acesta a fost și este scopul urmărit prin înființarea acestui fond, și prin urcarea taxelor de contribuire la augmentarea și întărirea lui, folosesc prilejul dat de a vă vesti și cu cuvântul, că proiectul de modificare și întregire a statutelor de mai înainte, atât Consistorul nostru diecezan arădan, cât și Veneratul nostru Sinod eparhial, l-a aprobat cu deosebită bunăvoință în textul propus de On. adunare generală, și astfel: statutele de

acum asigură nu numai preoților participanți, ci și soțiilor și fiilor lor atari drepturi și favoruri, cari abia le-am găsi în statutele fondurilor cu asemenea menițiuni ale eparhiilor surori, ori în ale reuniunilor și societăților altor confesiuni din statul nostru ungar.

Cât de mare este dreptul asigurat membrilor fondului prin statutele de acum, se învederează din însuși faptul, că toate taxele solvite de oricare membru, în cursul participării sale la fond, nu se urcă la mai mare sumă, decât ce face suma cvotei, ce o primește respectivul în primul an al retragerii sale, și deci cvotele pe restul anilor vieții sunt interese de sute și mii de procente după taxele solvite.

Favoruri speciale sunt asigurate acum văduvelor și orfanilor participanților, ceace se învederează din faptul, că: pe când nainte vreme dreptul văduvei eră restrâns la jumătate din cvota statutară a soțului ei, acest ajutor este urcat acum la $\frac{2}{3}$ din acea cvotă.

Ajutorul de creștere pentru un orfan al participantului la fond eră maximalul de 100 cor., iar acum acest ajutor, amăsurat studiilor ce le urmează orfanul, se urcă până la 200—300 cor. plus un ajutor de câte 50 cor. pentru fiecare orfan la cazul, că este lipsit și de tată și de mamă.

Favor deosebit se mai asigură văduvei și orfanilor și prin aceea, că văduvei se mai dau 200 cor. spese de înmormântare pentru soțul ei, iar orfanilor eventual rudenilor lor 200 cor. spese de înmormântare a văduvei.

Folosesc însă prilejul acesta pe cât de cu dor așteptat pe atât și de binevenit, spre a vă zice acum „iată vestesc vouă bucurie mare”, care să fie bucuria preoțimei noastre peste tot, că de după socotelile încheiate la 31 Decembrie 1917, deci după 41 de ani dela înființarea lui, fondul nostru diecezan preoțesc reprezintă un capital de 2,028.587 cor. 11 fil., care bine chivernisit și în viitor, ne dă nădejde sigură, că venitele lui anuale vor corespunde todeauna trebuințelor statutare.

Lăsând ca informațiunile despre mersul administrațiunii și despre valorile, din care se compune fondul, să le luați din referada comisiunei cenzurătoare, declar adunarea generală a fondului diecezan preoțesc, convocată pe ziua de astăzi, de deschisă.

Intrând apoi la desbaterea obiectelor puse la ordinea zilei, comisiunea de 5 aleasă din sinul adunării în scopul de a

supraveghia administrarea averilor fondului, prin raportorul său părintele protopop al Aradului Traian Vățian referă despre celea constatate.

Din socotelile anului 1916 și 1917 rezultă:

Starea fondului la 31 Decembrie 1915 a fost	Cor. 1,846.415.45
Venitul anului 1916	„ 256.499.33
De tot	Cor. 2,102.914.78
Erogațiunile în anul 1916 au fost	Cor. 184.581.02
Starea la finea anului 1916	C. 1,918.333.76
Venitul anului 1917	Cor. 299.149.40
De tot	2,217.483.16
Erogațiunile în anul 1917	C. 188.896.05
Starea la finea anului 1917	C. 2,028.587.11

Astfel în cursul acestor doi ani se arată un crescământ de 182.171 cor. 66 fil. Revăzute acestea socoți comisiunea și-a câștigat convingerea, că sunt în ordine purtate, corect încheiate și întru toate exacte, și la propunerea aceleia adunarea le aprobă.

În special: constatându-se din evidențele alăturate la socoți, că mai mulți datorași cu împrumuturi a căror interese nu sunt achitate, apoi restanțierii cu arinzi nu și-au achitat obligamentele, iar unele afaceri de asemenea natură stau pendente la advocați, adunarea roagă Veneratul Consistor, să ia măsurile celea mai energice în scopul aranjării acelor.

Din taxele de membri dela preoți în anul 1917 a încurs 87701 cor. 68 fil., ceace este un progres îmbucurător față de trecut, dar cu toate acestea se constată, că sunt încă mai mulți membri cu restanțe considerabile și încă de aceia, cari sunt binecunoscuți că se află în stare bună materială; față de aceștia se cere a se aplica procedură disciplinară

În anul 1917 s'a dat din fond ajutoare preoților deficienți, văduvelor de preoți și orfanilor acelor în sumă de 75.133 cor. 09 fil.

Se aprobă apoi proiectul de buget al fondului pe 1918 cu

Venite de	C. 283.000
Spese de	„ 121.600
Deci venit curat separativ	Cor. 161.4000

din care conform §-lui 44 din Statute se vor capitaliza 30% adică 48.420 cor., iar 70% în sumă de 112.980 cor. sunt disponibile pentru ajutoarele statutare pe anul 1918.

Cu finea anului 1917 espirând mandatul de 3 ani al comisiiei de controlă a

mersului afacerilor fondului, în aceasta comisie se aleg pe noul period membrii: Ioan Georgea și Traian Vațian protopresbiteri, Romul Nestor, Ioan Plavoșin și Ioan Bonaf, preoți.

Eshauriată fiind ordinea de zi, P. S. Sa ridicând ședința accentuiază că scopul întrunirii delegaților în adunare n'a fost și nu este numai controlarea administrării și chivernisirei averii fondului, ci deosebi ca arhierul să aibă ocaziune de a-și vedea reprezentanții preoțimei din întreaga dieceză adunați în jurul său spre a-i împărtași de sfaturi părintești. Folosește deci aceasta ocazie binevenită și atrage atențiunea preoțimei întrunite în adunare și prin trânsa a preoților, cari i-a delegat, că acum cunoscute fiind ravagiile războiului înfricoșat, ce își are urmările rele pe toate terenele, deosebi stricarea moravurilor creștinești ale bisericii noastre străbune, să stăruie neconținut cu cuvântul și cu fapta la înlăturarea relor și la oprirea decădintei pe mai departe.

Dintre membrii adunării au fost de față: protopresbiterii: Traian Vațian, Dr. Dimitrie Barbu, Mihailu Lucuția, Ioan Georgea, Florian Roxin, Cornel Lazar, Procopiu Givulescu, Fabrițiu Manuilă, Gherasim Sârbu, Ioan Oprea, Alexandru Munteanu, Nicolae Rocsin, Petru Serb, administratorul protopopesc Dr. Ștefan Cioroian; preoții: Romul Nestor, Ioan Popescu, Petru Marșieu, Silviu Filip, Ioan Popovici, Avram Giurgiu, Ioan Giurgiu, Vasile Giurgiu, Ioan Hadan, Ioan Micu, Mihailu Jurma, Ioan Plavoșin, Nicolae Micluția, Vasile Roman, Grigorie Vermeșan, Teodor Pop, Petru Cipău, Silviu Sabău, Simeon P. Leucuța, Ignatie Borza și Andreiu Popa.

Ce vi-se pare de Hristos?

Al cui fiu este El?

(Mateiu 21, 42.)

De F. Bettex. Trad. de N. Tăndreiu, preot.
(Urmare.)

II.

Ce vi-se pare deci de Hristos? Că el a fost un om sublim, bunătatea și binefacerea întrupată

și poate înzestrat cu puteri supranaturale, un învățător desăvârșit, cu un cuvânt una dintre cele mai mărețe figuri din căți oameni au trăit în această lume, — e un lucru sigur pentru tine: dar nu e vorba de așa ceva, atât a fost și Socrate, Budha, Confucius și cu atât mai mult Moisi, Ilie, ba chiar sf. Ioan Gură de aur, Vasile cel mare, fericitul Augustin și încă mulți alții. Dacă este el însă numai atât și mai mult nu, atunci îl poți adora cât vei vrea, căci el nu-ți va putea ajuta. Sau poate veiești ca și atunci când te vei muta din această viață, în ceasul înfricoșat al morții, să te rogi unui Socrate sau unui Goethe? Dar oare te vor curăți ei de păcate? Te vor însoți ei în împărăția întunecoasă a morții?, căci tu de aceasta ai lipsă. Acesta este simburele tuturor religiunilor. Religiunea nu este morală, chiar și cea mai înaltă învățătură a moravurilor nici pe departe nu este religiune. Ci religiunea este și a fost, la toate popoarele, din întreaga lume, după înțelesul de acum și original al cuvântului: Temere de Dumnezeu. Dar pentru ce temere de Dumnezeu, când iarăși toate religiunile cu un glas îl adoară ca pe un principiu al binelui, până chiar și cei amărâți și năcăjiți îl numesc: „Preabunul și milostivul Dumnezeu“?

Răspunsul: pentru că omul a făcut rău și face în continuu, creștinește zis, este un păcătos. Ce caută așadar omul religios și evlavios? Impăcare cu Dumnezeu acesta bun și sfânt, pe care l-a mâniat prin păcatele sale, pe scurt caută: iertarea păcatelor.

Iertarea păcatelor a căutat-o deja cu mii de ani înainte Indianul de lângă râul Ganges și tot aceasta o caută Fachirul, care se chinuie pe acele locuri.

Vina păcatului a simțit-o deja vechiul Egiptean, după cum ne arată o frumoasă inscripție de pe piatra unui mormânt: „O inimă, inimioara mea, pe care te-am primit dela scumpa mea mamă, ca să te am în această viață pământescă, nu păși ca martor în contra mea, nu mă pârî judecătorului!“ (Cap. 30 din cartea morților. Papirul din Turin) (aseamănă acest citat cu ep. I Ioan cap. 3 v. 19—21). Și poate s'a liniștit, când preotul, ca să zicem — la deslegarea gropii, în numele lui Dumnezeu, i-a zis: „Eu sunt cel Neapropiat, care am făcut ceriul și am creiat toate ființele. Am fost eri și cunosc ziua de

mâne. Eu sunt legea legilor. Îți iert greșalele și-ți ridic păcatele!“

Iertarea păcatelor a căutat-o sârmanul locuitor al Mexicului și cel din India Posterioră, când preotul cu greu urcă treptele templului în formă de piramidă, ca pe altarul cel mai deasupra să-i aducă lui Dumnezeu ca jertfă o inimă sfâșiată și încă sângerândă.

Simbol mult cuprinzător! — căci ce altceva mai de mare preț îi poate da omenimea Ziditorului, decât o inimă înfrântă de conștiința vinei și zdrobită de tortura conștiinței!

Iertarea păcatelor o căutau Grecii și Romanii și vechii Germani. Căci spre ce altceva se săvârșea cultul împreună cu sacrificiul? Iertarea păcatelor o caută dela un capăt până la celălalt al pământului toți acei cari aduc jertfă și fac pocăință, cei cari postesc și se roagă și cel dintâi cuvânt în fiecare religiune, care e într'adevăr religiune și nu numai un sistem filozofic, sau o învățătură a moravurilor, — astle glăsuiește: Dumnezeuule, Dumnezeule, fii milostiv mie păcătosului!

Așadar acea religiune este cea mai bună și adevărată, care poate satisface pe deplin în chipul cel mai fericit acestei trebuințe capitale: care poate potoli cu totul setea chinuitoare și sfâșietoare a sârmanii inimi omenești, după nevinovăție.

Și cine anume o poate face aceasta? Cine poate împacă făptura cu ziditorul ei, cine poate șterge păcatul?

Cine altul decât însuș Făcătorul! Când în fața lui Dumnezeu un înger puternic a strigat: „Cine este vrednic a deschide cartea și a deslegă pecețile ei?“

„Nimenia nu putea în cer nici pe pământ, nici sub pământ a deschide cartea, nici a o vedea pe ea“ (Apocalipsa 5, 2—4), pentru că eri cartea păcatului!

Și Ioan plângea foarte, „de vremece nimenia nu s'a aflat vrednic a deschide și a cel cartea, nici a o vedea pe ea“. Și unul din bătrâni îi zice: „Nu plânge, iată a biruit leul cel din sămînția Iudei, rădăcina lui David, ca să deschidă cartea și să deslege cele șapte peceți ale ei“ (Apoc. 5, 4—6).

Aici ni-se înfățișează Hristos ca Dumnezeu care se pogoară în această lume, ca să ridice păcatele.

Oameni și lucruri din Beiușul românesc.

II. Învățătorii și activitatea lor. — Înființarea școlii din Beiuș.

De Senin.

(Continuare.)

Ca să se adevărească, că nu s'au înșelat în așteptările lor, să arătăm câteva date biografice din viața lui Ioan Roșu înainte de a veni la Beiuș.

S'a născut în Șimand, comitatul Arad, la 17 Octomvrie 1875, din părinți săraci. Tatăl său a fost lemnar și cântăreț la sfânta biserică. După absolvarea celor șase clase elementare în satul său natal și la învățătorul Ioan Volintir, se duce la preparandia din Arad și la 1896 ia diploma de învățător. Dar dela 1894—1897 este aplicat de învățător provizor lângă Orade în St.-Miclăușul român. Acolo înființează cor pe două voci. În 1897 după ce mai înainte stătuse la Orade două luni pentru împlinirea serviciului militar, trece de învățător în Comlăuș, locul natal al mamei sale, unde stă până la 1903. Aici pe lângă împlinirea datoriilor sale dascălești, studiază și face cele IV clase civile, a înființat cor de școlari, și a renoit corul mixt pe 4 voci, aranjând concerte și teatre. În 1901 s'a căsătorit cu Elena, fiica învățătorului Augustin Boțoc. Dumnezeu l-a învrednicit de are azi 5 copii. În 1903 la invitarea fruntașilor din Buteni trece la școala de acolo pentru clasele III—VI de băieți. În aceasta calitate prevede și agendele cantonale

în și afară de biserică. Înființează cor pe 4 voci și aranjează cu tinerimea concerte împreunate cu teatru și alte producțiuni, venitul cărora era întrebuințat spre scopuri filantropice, cum era și ajutorarea gimnaziului din Brad. El manipula cultul și fondul de bucate de acolo. La înființarea institutului „Codrul“ și-a luat și el partea cuvenită și e ales membru în direcțiune.

Inzestrat dela Dumnezeu cu voce bună, trece de un bun cântăreț.

Un învățător care întrunea în sine atâtea însușiri bune, și o energie stăruitoare pentru promovarea intereselor bisericesti și școlare, era privit de un noroc pentru Beiușeni. El și primește invitarea și ofertul ce i-se face și la 1908 vine la Beiuș. Om de muncă nu s'a substras dela îndeplinirea datoriilor sale. Examenale sunt minunate, baza dată elevilor, solidă și iată că an de an elevii i-se înmulțesc și dela sate vin tot mai mulți școlari în straie curate să ia învățătură dela dascălul școlii ortodoxe. Negreșit, era un învățător consumat, stăpân pe frumoase și sănătoase cunoștințe pedagogice.

În școală pedant, în activitate sa extrașcolară totdeauna la loc, deși avea să mai țină prelegeri și cu ucenicii dela meserii și să conducă agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial, socoțile fundațiilor și sinodului Reuniunii învățătorilor gr.-or. din Bihor, al cărui secretar a fost câțva timp, mai pe urmă președinte, în care calitate s'a distins prin tact și obiectivitate, știind să delătore cu ușurință atacurile și conflictele din sinul învățătorimeii.

Pe cale privată învață teologia și la 1910 este cvalificat. În 1915 trebui și el să-și lasă familia și să plece pentru apărarea țării, dar după 2 luni este concediat ca și absolvent de teologie. La cererea parohiei Beiuș, este hirotonit întru diacon ceremonial, în 1916 este numit administrator parohial pentru Cârpeștii mari. Aici încă face rânduială, achită restanțele parohiei, regulează afacerile ei, și ia lupta contra „pocăinților“, ce s'au încuibat acolo, mai înainte cu 15—20 ani.

Țin să amintesc că s'a îndeletnicit și cu scrisul, colaborând la „Libertatea“, „Tribuna“, „Reuniunea Învățătorilor“ puțin și la „Biserica și Școala“. Disertațiunea sa „Cunoașterea individualității elevului ca condițiune principală în educațiune“ cetită la adunarea învățătorilor ținută în Pecica, a fost premiată cu 50 cor.

Dar când crezi, că te apropii mai mult de a-ți crol o situație mai suportabilă și mai lipsită de griji, chiar atunci norocul trece de altă parte și te lasă desamăgit și încurcat. Ioan Roșu era mulțumit cu Beiușul, și parohia ortodoxă n'avea decât cuvinte de laudă la adresa învățătorului său. Dar iată se încinge lumea în limbi grozave de foc și din această cauză exigențele vieții se potentează în mod înspăimântător. Plata pentru nici un lefegiu nu e îndestulitoare. Statul votează tot felul de adause de plată sub diferite titluri. Dar mizeria nu poate fi delăturată.

(Va urmă.)

„Cuvântul” glăsuiește Ioan, și dela cine oare a știut-o aceasta pescariul dela lacul Genezaret, dacă nu dela însuș preaiubitul său învățător: „Cuvântul eră la început, și Dumnezeu eră Cuvântul și toate printr'insul s'au făcut. Și Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit întru noi”.

Despre aceea însă, cum Dumnezeu care a luat trup ne-a ridicat păcatele, vorbește prorocul prorocind sosirea lui: „Cu adevărat el poartă păcatele noastre”.

Și acel bărbat, despre care însuș Hristos s'a exprimat, că: „Nu s'a sculat între cei născuți din muieri mai mare”, când îl văzu pe el zise: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care poartă păcatele lumii!” Și Apostolul insuflat de Duhul zice: „Dumnezeu a fost în Hristos și a împăcat lumea cu Sine!”

Binevenită și binecuvântată împăcare cu Dumnezeu, prin Dumnezeu însuși!

Care religione îl poate da omului ceva mai mare?!

Poate cere făptura mai mult dela Ziditor?

(Va urmă.)

INFORMAȚIUNI.

† **Barbu Delavrancea. A apus din nou o stea a literaturii românești. Barbu Delavrancea, abilitul mănăitor al candelului, autor dramatic, avocat, om politic și desăvârșitul orator, a încetat din viață. Regrete unanime de pretutindeni însoțesc carul negru, care duce trupul Trubadurului să-l așeze în odihna și tăcerea țarinei românești.**

Ordinea examenelor la institutul pedagogic-teologic din Arad.

8/21 Mai: 8—12 examen scripturistic din Limba germană; 3—5 Slojd.

9/22 Mai 8—12 Matematică; 3—7 Desemn.

10/23 Mai 8—12 clasa IV, examen verbal.

11/24 Maiu 8—12 examen scripturistic din Pedagogie.

12/25 Mai 8—12 Limba română.

14/27 Mai 8—12 Limba maghiară.

16/29 Mai 8—12 și 3—6 clasa IV examen de clasă și cvalificațiune de clasă și examen final de cvalificație cu militarii.

22 Mai (4 Iunie) 8—12 curs III de teologie.

24 Mai (6 Iunie) 8—12 curs II de teologie.

25 Mai (7 Iunie) 8—12 curs I de teologie.

26 Mai (8 Iunie) Examenes scripturistice cu pedagogii privațiști. Impărțirea testimonniilor la teologi.

28 Mai (10 Iunie) cl. I 8—12 ordinari și privațiști.

29 Mai (11 Iunie), cl. II, 2—11 examen de clasă și de cvalificațiune de clasă cu ordinari și privațiști.

30 Mai (12 Iunie) cl. III examen de clasă și cvalificațiune de clasă.

1/14 Iunie, examen final de cvalificație.

2/15 Iunie, Te Deum. Impărțirea testimonniilor.

Arad, 7/20 Mai 1918.

Direcțiunea instit. ped.-teol.

Răspunsul primministrului Wekerle la interpelarea deputatului Dr. Ștefan Pop în chestia comisarilor la Sinoade: Din punctul de vedere al dreptului, nu înseamnă o călcare a autonomiei, dacă guvernul înfăptuiește azi acest drept de control al său, deoarece nicăiri nu se spune, că acesta se face în biserica sârbească, este mai mult pentru podoaba dinafară a ei, și n'are dreptate dl deputat, când cere ca controlul să se facă numai prin comisar regal, fapt care nici nu-l pot în general recunoaște. Vă rog să nu priviți lucrul acesta de o vătămare, deoarece nu înțeleg cum ar putea să fie. Așa s'au alcătuit lucrurile. Vă rog să credeți, că aceasta au dorit-o chiar băbați politici români vrednici de încredere, și anume ca să înfăptuim odată acest drept de control și să-l și ducem la îndeplinire față de biserică.

Comisarul trimis la Arad a fost îndrumat să se poarte cu cel mai mare tact, ceea ce s'a și întâmplat.

Examenes la gimnaziul din Brașov. Examenul de maturitate cu elevii cursului militar dela gimnaziul român din Brașov a dat următorul rezultat: Au fost declarați maturi cu bine: Simeon Breaz și Cornel Magda; simplu maturi: Iosif Crăciunel, Nicolae Dancu și Eugen Herția. Sunt avizați la repețirea examenului din câte un studiu: 3 candidați. Examenul final de cl. VIII gimn. cu elevii privațiști se va ține în 18—19 Mai v. (31 Mai — 1 Iunie n.) Examenul scripturistic de maturitate se va ține în 21—24 Mai v. (3—6 Iunie n.), iar examenul oral de maturitate în 13/26 14/27 Iunie 1918. Examenesle cu elevii privațiști se vor ține în 1/14—2/15 Iunie, iar încheierea anului școlar se va face în 9/22 Iunie 1918.

BIBLIOGRAFII.

A apărut „Istoria bisericii și a vieții religioase a Românilor din Ardel și Ungaria” de preotul Ștefan Meteș. Lucrarea aceasta — clădită pe cea mai bogată informație istorică și cu soliditate științifică — se îndreaptă nu numai către învățații de specialitate, ci către toți intelectualii noștri și mai ales către cărturarii sateilor noastre: preoți, învățători, pe a căror umeri apasă atâtea „sarcini grele de purtat” fără ca cineva să le ajute „măcar cu degetul cel mic”. Nu e o înregistrare stearpă de date și evenimente, ci o încercare isbită de a evoca trecutul de lupte pentru iege al Românilor ardeleni, trezind din nou în sufletul nostru sbuciumul acoperit de cenușa veacurilor stinse. Negurile lui se desfac și vedem în zare vladicii „păstori de neamuri” în scaunele lor mereu amenințate, preoțimea năcăjită, lăsată în prada tuturor ispitelor — cași astăzi — și norodul cel mult și statornic. Trecutul învie în cartea aceasta la chemarea unui suflet care s'a închinat muncii grele de scrutător, nu de setea unui nume fălos, nici din vre-o lăcomie a vieții noastre subrede și efemere, ci din iubirea curată pentru viața sbuciumată a neamului nostru, ispitind mărturiile trecutului nostru cu evlavie cu care slujește preotul credincios la altarul său. Toți acei preoți cari mai au încă puterea de a găsi, în vâltoarea atâtor mizerii, cel puțin din când în când un ceas de liniște, ca să-și „grijească” sufletul cu împărțire de gânduri scumpe nouă, — apoi aceia pe cari nu i-a înecat, cu grăsimia ei, tihna unui trai brut, materialist, — toți acei cărturari (tineri cu aspirații mari ori oameni cu rosturi așezate) în a căror suflet nu s'a stins iubirea pentru comorile, pe cari le-au scăpat prin vifornița veacurilor strămoșii noștri, — vor simți, cetind, că această carte e pentru sufletul nostru o binefacere și vor afla într'insa ceva din ceea ce ne trebuie acum, mai presus de toate ale lumii: o convingere pentru ziua de azi și o credință în cea de mâne. Volumul I, pagini XI + 411 — se află la „Librăria diecezană” din Arad; prețul 10 cor. Sunt și puține exemplare tipărite pe hârtie fină, prețul 15 cor.

Redactor responsabil: Dr. Teodor Botiș, profesor.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 1783/1918.

Circular

către toate oficiile protopresbiterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Consistorului ortodox român din Arad.

În temeiul ordinațiunii ministeriului regesc ungar de culte și instrucțiune publică, esmisă la 5 Februarie 1918, sub Nr. 4100/918 X-a, cu convocare la ordinațiunea anterioară Nr 33.029/1898, — prin aceasta sunt îndatorate toate oficiile parohiale submanuate, ca la estradarea estraselor matriculare din Matriculele bisericești, purtate până la 1 Octomvrie n. 1895 cu vigoare de documente publice și pentru organele statului, să țină seamă de următoarele:

Intrucât respectivele matricule s'ar fi purtat numai după calendarul vechiu sau iulian, la darea estraselor timpul sau datele calendaristice să se indice și după calendarul nou, sau gregorian, și anume în formă de fracțiuni (d. ex. 1/13 Ianuarie etc.).

Iar dacă — ceea ce nu credem să fie caz — respectiva matriculă ar fi fost purtată numai după calendarul gregorian, pe respectivul estras să se indice la un loc mai bător la ochi, că respectivul dat calendaristic, e după calendarul gregorian.

Arad, la 2/15 Maiu 1918.

Ioan I. Papp m. p., episcop.

Concurs.

Nr. 591/1918.

Pentru deplinirea definitivă a postului de învățător la școala de aplicație de lângă institutul ped.-teologic din Arad, prin această se publică concurs.

Beneficiul împreunat cu acest post este următorul:

a) Salar fundamental 2000 cor. și avansare în salarul fundamental, tot la 4 ani cu câte 200 coroane.

b) Cinci (5) cvinvenale à 200 cor.

c) Bani de cortel în suma anuală de 720 cor.

d) Pentru participarea la conferențele învățătoresle ale noastre, 40 cor.

Recursele reflectanților sunt a se trimite la acest Consistor în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs, ajustate cu următoarele documente.

1. Atestat de botez

2. Atestat, respective atestate despre cvalificația recurrentului.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară.

Arad, șed. cons. dela 27 Martie (9 April) 1918. Consistorul ort. român din Arad.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din Murani, ppresb. Vinga, fostă a păr. Miron Moldovenescu, se publică în temeiul ord. Ven. Consistor Nr. 1689/1918 concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitul împreunat cu acest post este: a) Beneficiul sesiunii parohiale și a intravilanului parohial aparținătoare acestei parohii în extensiunea lor de astăzi. b) Stolele și birul parohial lega. c) Eventuala întregire a dotației dela stat pe care nici comuna bisericească nici autoritatea diecezană n'o garantează.

Cel ales va avea să plătească dările publice după beneficiul său, să catehizeze la școalele din loc și va avea să se îngrijească însuși de locuință.

Parohia este de clasa primă; dela recurenți se recere cvalificațiunea de clasa primă.

Reflectanții întru cât sunt din altă dieceză vor avea să dovedească la protopopol tractual înainte de prezentarea în parohie, că au concesiunea prealabilă a Prea Sfinției Sale Domnul Episcop de-a putea recurge la aceasta parohie, por avea să-și prezinte documentele originale în termenul concursual la Prea On. Oficiu ppresbiteral în Timișoara-fabric și totodată a se prezentă cu observarea § 33 din Reg. pentru parohii sub durata concursului în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica din Murani, spre a-și arată desteritatea în cele rituale cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Ioan Oprea, adm. ppresb. al Vingei.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant la școala confesională gr.-ort. rom. din Medveș protopresbiteratul Timișoara, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala” pe lângă următorul beneficiu:

a) Salar dela comuna bisericească 620 cor. Dela aceasta sumă în sus comuna bis. nu poate garantă salarul dar se va cere pentru acoperirea diferinței de salar ajutor de stat. b) Locuință și

grădina în natură. c) Pentru participare la conferențele învățătoarești 20 cor. d) Pentru scripturistică 6 coroane.

De încălzitul salei de învățământ se îngrijește comuna bisericească, tot asemenea și de curățitul salei de învățământ, precum și a întregului edificiu școlar în extern. Curățirea internă a locuinței învățătoarești cade în sarcina învățătorului.

Alesul va avea să provadă fără vre-o altă remunerație și cantoratul.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți de a-și trimite petitul însoțit de documentele recerute și adresat comitetului parohial din Medveș of. protopopesc din Timișoara și totodată a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Ioan Oprea, ppresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă părintele Nicolae Darabanț din Izvin în temeiul rezoluțiunii preînalte Nr. 282/1918 se escrie concurs cu termen de 30 zile, în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt: Jumătate din sesiunea parohială. Jumătate din intravilanul și extravilanul dela Nr. casei 271. Jumătate din stolele legale.

Intregirea dela stat, pe care o beneficiază preotul, rămâne rezervată acestuia.

Alesul capelan va avea să îndeplinească toate agendele legate de parohia preotului pe lângă care devine ales, va avea să suporte jumătate din sarcinile publice, să catehizeze la școlaele din loc fără altă remunerație și să se îngrijească însuși de locuință.

Parohia e de clasa primă, deci dela recurenți se recere cvalificațiunea normată în concluzul Ven. Sinod eparhial din Arad Nr. 84 II 1910.

Doritorii de a ocupa acest post au să de vedea, că la oficiul protopresbiteral deodată a insinuarea dorinții de a se prezenta poporului a) Că au cvalificațiunea prescriasă și c) întrunesc toate condițiunile concursuale. Întru cât sunt din altă dieceză trebuie să dovedească tot atunci, că posed consimțământul Prea Sf. Sale dlui Episcop diecezan de reflectă la această parohie. c) Sunt în urmăreți ca în termenul concursal să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Izvin spre a-și arăta desteritatea în cele n-tuale și oratorie.

Petițiunile ajustate cu documentele lipsă în senzul indicat mai sus, adresate comitetului parohial din Izvin, să se trimită în termenul concursal oficiului protopopesc din Timișoara (Temesvár Gyárvaros).

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Ioan Oprea, ppresbiter.

—□—

1—

ȘTEFAN METEȘ

ISTORIA BISERICII ȘI A VIETII RELIGIOASE A ROMÂNILOR DIN ARDEAL ȘI UNGARIA

VOLUMUL I.

EDIȚIA DE LUX 15 COR.
EDIȚIA SIMPLĂ 10 COR.
PLUS 90 FIL PORTO REC.

SE AFLĂ DE VÂNZARE LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ, ARAD.

DR. I. BROȘU

CASA DELA IERIHON OMILII ȘI CUVÂNTĂRI BISER. CEȘTI

Prețul 6 cor. plus 70 fil. porto rec

Se poate comandă dela Librăria diecezană din Arad.

Librăria Diecezană

Are un mare depozit de cărți literare și bisericesti, manuale și revizite școlare, revizite de cancelarie pentru oficiile parohiale, institute de credit și cancelarii :-: advocațiale etc., :-:

Serviciu prompt. — Prețuri moderate.

Arad, Str. Deák F. nr. 35.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266

TIPOGRAFIA „CONCORDIA” SOCIETATE PE ACȚII IN ARAD

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului Tipografia „CONCORDIA” societate pe acții se invită prin aceasta conform §-lui 14 din statute la a

VI-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Arad, la 9 Iunie sf. n. ora 11 a. m. în localitățile institutului (strada Zrinyi Nr. 1/a.)

La caz, că pe ziua de 9 Iunie 1918 sf. n. domnii acționari nu s'ar prezenta în numărul prescriș în §-ul 18 din statute, adunarea generală, conform §-lui 18 al. 3, se va ținea în 23 Iunie 1918 sf. n. la același oră.

OBIECTE:

1. Constatarea celor prezenți.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanșului, precum și decidera asupra venitului curat.
3. Alegerea întregii direcțiuni pe un nou period de 3 ani.
4. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană ori prin plenipotențiali în sensul §-lui 11 din statute sunt rugați a-și anunța la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu 24 de ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 17 Mai 1918.

Direcțiunea institutului.

MEGHIVÓ.

Az intézet alapszabályainak 14. §-a értelmében, az intézet helyiségében, Aradon (Zrinyi-utca 1/a sz.) 1918. június 9-én napján délelőtt 11 órakor tartandó

VI-ik rendes közgyűlésre

a t. részvényes urak tisztelettel meghívotnak.

A mennyiben a t. részvényes urak 1918. június 9-én nem jelenének meg, az alapszabályok 18. §-ában előírt számban, közgyűlés — az alapszabályok 18. §-a 3. bekezdése értelmében — 1918. június 23-án ugyan azon órában lesz megtartva.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlésen megjelent részvényeseknek megállapítása
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése és a megállapítása valamint a tiszta nyereség iránti határozat.
3. Az igazgatóságnak 3 évi időtartamra leendő megválasztása
4. Esetleges indítványok.

A személyesen vagy meghatalmazott által a közgyűlésen résztvevőnek a részvényes urak ezennel felkértemek, hogy az alapszabályok 11. §-a értelmében a közgyűlésen való részvételüket és illetve megbízotti minőségüket az igazgatóságnál a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával bejelenteni sziveskedjenek.

Arad, 1918. május 17-én.

Az intézet igazgatósága.

Active—Vagyon Contul Bilanț la 31 Decembrie 1917. — Mérlegszámla 1917. december hó 31-én. Pasive—Tehe

Cassa în numărar — Pénztárkészlet	7650 53	Capital societar — Alaptőke	30000
Caușia zliarelor în bani gata — Lapok óvadékal készpénzben	31000 —	Capital librăria — Könyvkereskedés tőkéje	4000
Casa strada Zrinyi 1/a — Zrinyi-u. 1/a sz. ház	120000 —	Fond de rezervă — Tartalékalap	3441 21
Mașini — Gépek	30000 —	Creditori — Hitelezők	172222 74
Litere — Betők	2751 50	Depozit de Cassă — Pénztári letétek	17391 88
Mobililar — Felzerelés	1500 —	Contribuție restantă — Adóhátralék	18 7
Debitori și marți — Adósok és árúkészlet	50520 39	Abonamente anticipat — Előre felvett előfizetési díjak	16235 94
		Profit net — Tiszta nyereség	111 98
	243422 42		243422 44

Debit—Tartozik Contul Profit și Pierdere la 31 Dec. 1917. — Nyereség és Veszteség számla 1917. Dec. 31-én. Credit—Kövek

Porto	5 58	Imprimate și diverse venit — Nyomatványok és különféle jövedelmek	33880 37
Salare și bani de cvartir — Fizet. és lakbérek	2640 —		
Retribuția personalului tehnic și adaus de scumpete — Nyomdal személyzet járandósága és drágasági pótléka	18482 71		
Spese — Költségek	9604 20		
Farbă — Festék	284 70		
Interese — Kamatok	2682 51		
Contribuție — Adó	68 69		
Profit net — Tiszta nyereség	111 98		
	33880 37		33880 37

Arad, la 31 Decembrie 1917.

VASILIE GOLDIȘ m. p. dir. esec. — vezérigazgató.

Pentru contabilitate: — A könyvelő PETRU VASILON m. p.

Dr. T. MIHALI m. p. președ. — elnök.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG: GEORGE POP DE BĂSEȘTI SAVA RAICU m. p.

Dr. ȘTEFAN C. POP m. p.

Dr. ALEX. VAIDA,

Dr. VLAD m. p.

Dr. SUCIU m. p.

Dr. IUSTIN MARSIEU m. p.

CONSILIUL DE CONTROL: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Subsemnatul consiliu de control am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății. — Alôlított felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és az intézet fő és segéd könyveivel, melyek a rendben vezetettek, egybehangzóan találunk.

VASILE DAMIAN m. p. președ. — elnök.

Dr. IULIU MANIU,

Dr. VICTOR BONTESCU m. p.

Dr. CORNEL IANCU m. p.

Dr. ROMUL VELICIU m. p.

Tiparul și editura tipografiei diecezane greco-orientale române din Arad.